

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

«Затверджую»
Ректор Рівненського державного
Гуманітарного університету

проф. Р. М. Постолювський
«26» жовтня 2017р.

ПОЛОЖЕННЯ ПРО МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ
У РІВНЕНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ

Розглянуто та схвалено
рішенням вченої ради університету
Протокол № 3 від 26 жовтня 2017 р.

Рівне-2017

I. Загальні положення

1.1. Положення про моніторинг якості вищої освіти у Рівненському державному гуманітарному університеті (далі – Положення) визначає процедури проведення моніторингу якості вищої освіти у Рівненському державному гуманітарному університеті і розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Положень «Про організацію освітнього процесу в РДГУ», «Про навчально-методичний відділ в Рівненському державному гуманітарному університеті».

1.2. У цьому Положенні терміни вживаються у таких значеннях:

Моніторинг якості вищої освіти – постійний, цільовий контроль і діагностика стану вищої освіти, що здійснюється шляхом систематизації існуючих джерел інформації, а також спеціально організованих досліджень і вимірювань з метою зіставлення реального стану вищої освіти та освітньої діяльності з очікуваними результатами, відстеження ходу процесів, пов'язаних із забезпеченням вищої освіти, за чітко визначеними показниками.

Якість вищої освіти – відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості.

Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності.

Інші терміни у цьому положенні вживаються у значеннях, наведених у Законі України «Про вищу освіту» та постанові Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. №1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти».

1.3. Мета проведення моніторингу – об'єктивне, інформаційне відображення стану й динаміки якості надання освітніх послуг, ефективності управління, якості підготовки здобувачів вищої освіти в Рівненському державному гуманітарному університеті (далі – Університет).

1.4. Основними завданнями моніторингу в університеті є:

– отримання об'єктивної інформації про якість вищої освіти (навчально-методичне, матеріально-технічне, інформаційне, кадрове та інше ресурсне забезпечення освітнього процесу; рівень навчальних досягнень на рівнях: студент-група-курс-спеціальність-факультет; результати проведення ректорських контрольних робіт; результати заліково-екзаменаційних сесій);

– оцінювання стану якості освіти відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності та Державних вимог до акредитації напрямів підготовки, спеціальностей та закладу вищої освіти;

– забезпечення ректорату, директорату інституту мистецтв, деканатів, кафедр та інших структурних підрозділів Університету статистичною й аналітичною інформацією про стан якості вищої освіти.

1.5. Моніторинг якості освіти в Університеті здійснюється відповідно до спеціальностей, що визначені діючою ліцензією, використовує різні види вимірювань: статистичні, педагогічні, дидактичні, соціологічні, психологічні та ін.

1.6. Моніторинг проводиться на рівнях:

- викладач – кафедра – деканат – ректорат;
- студент – група – курс – спеціальність – факультет;
- навчальна дисципліна – освітня програма – освітній рівень.

1.7. Контроль за дотриманням вимог до організації та проведення моніторингу покладається на навчально-методичний відділ – Центр якості освіти.

1.8. Контроль за дотриманням вимог до організації та проведення ректорського контролю та результатів екзаменаційних сесій покладається на навчальний відділ та методистів з моніторингу якості освіти.

2. Види моніторингу та його елементи

2.1. *Моніторинг кількісних та якісних показників кадрового забезпечення освітньої діяльності* здійснюється на основі таких якісних характеристик:

- базова освіта, науковий ступінь, вчене звання або категорія, педагогічне звання;
- стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи;
- результативність наукової діяльності;
- результативність навчальної, методичної та виховної роботи;
- підвищення кваліфікації.

Щорічно наприкінці навчального року проводиться рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників та вибудовується їх рейтинг в межах кафедр. Критеріями рейтингового оцінювання є показники рівнів наукової та професійної активності науково-педагогічних працівників, визначені Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187

2.2. *Відповідність спеціальності науково-педагогічного працівника* навчальній дисципліні визначається відповідністю його спеціальності згідно з документами про вищу освіту або про науковий ступінь, або про вчене звання або науковою спеціальністю, або досвідом практичної роботи за відповідним фахом не менше п'яти років, або проходженням відповідного науково-педагогічного стажування тривалістю не менше шести місяців та наявністю трьох одноосібних публікацій з цієї навчальної дисципліни у рецензованих закордонних або фахових наукових виданнях України, або

виданого підручника чи навчального посібника з цієї навчальної дисципліни згідно з вимогами Міністерства освіти і науки України .

2.3. *Моніторинг якості навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності* є однією із базових складових визначення якості освітнього процесу, якості підготовки здобувачів вищої освіти і передбачає виявлення наявності затверджених у встановленому порядку:

- освітньої (освітньо-професійної або освітньо-наукової) програми;
- опису освітньої програми;
- навчального плану та пояснювальної записки до нього;
- робочого навчального плану;
- робочих програм з кожної навчальної дисципліни навчального плану, що включає опис навчальної дисципліни, заплановані результати навчання, програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни, теми семінарських (практичних, лабораторних) занять, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання, методи контролю, схема нарахування балів, рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті.

- навчально-методичних комплексів (НМК) з кожної навчальної дисципліни навчального плану. НМК включає:

- конспект або розширений план лекцій, плани практичних (семінарських) занять, завдання для лабораторних робіт, самостійної роботи, питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь студентів, комплексної контрольної роботи, післяатестаційного моніторингу набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни;

- програм практичної підготовки, робочих програм практик;
- методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів.

2.4. *Моніторинг оцінювання якості знань здобувачів* здійснюється з метою виявлення реального рівня навчальних досягнень студентів і передбачає такі процедури, як діагностика рівня знань студентів, встановлення показників навчальних досягнень, рівня сформованості комплексних компетентностей майбутніх фахівців, а також вимірювання залишкових знань студентів.

Моніторинг оцінювання якості знань здобувачів вищої освіти передбачає здійснення щорічного контролю якості знань, умінь та навичок студентів з навчальних дисциплін і проводиться на рівні викладач – кафедра – деканат – ректорат за видами:

- вхідний контроль;
- поточний контроль;
- підсумковий контроль;
- контроль деканату;
- ректорський контроль;
- атестація здобувачів вищої освіти.

2.4.1. *Вхідний контроль* проводиться перед вивченням нової навчальної дисципліни з метою виявлення знань, умінь і навичок студента, які він

отримав під час вивчення попередніх навчальних дисциплін та які необхідні для вивчення даної дисципліни. Цей контроль забезпечує міждисциплінарний підхід у викладанні навчальних дисциплін. Вхідний контроль організовує кафедра, виконує викладач, якому доручено викладати лекційний курс з цієї навчальної дисципліни. Підсумки контролю обговорюються на спільному засіданні даної кафедри і кафедр, які викладали попередні дисципліни, з метою розроблення загальних заходів покращення якості знань студентів.

2.4.2. *Поточний контроль* здійснюється завідувачами кафедр у вигляді:

- перевірки рівня знань студентів (якість/успішність навчання) за результатами вивчення кожної навчальної дисципліни;

- перевірки виконання викладачами планів навчальної, навчально-методичної, організаційно-методичної роботи, про що повинні бути зроблені записи в індивідуальних планах викладачів, у річних звітах викладачів на засіданнях кафедр, у протоколах засідань кафедр;

- перевірки підготовки викладачами навчальних та робочих навчальних програм відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України, формування навчально-методичного комплексу забезпечення кожної навчальної дисципліни кафедри;

2.4.3. *Підсумковий контроль* щосеместрово проводиться у вигляді перевірки оцінювання знань студентів за результатами: складання сесії, виконання комплексних контрольних робіт, захисту звітів з практичної підготовки студентів, захисту курсових робіт, складання кваліфікаційного екзамену, захисту курсових, бакалаврських (дипломних, магістерських) робіт.

Проведення підсумкового та поточного контролю регулюється «Положенням про оцінювання знань та умінь здобувачів вищої освіти у Рівненському державному гуманітарному університеті». Підсумки поточного та підсумкового контролю обговорюються на засіданнях кафедр і доповідаються на засіданнях вчених рад факультетів.

2.4.4. *Ректорський контроль* якості підготовки студентів з навчальної дисципліни є контролем стійкості залишкових знань, умінь та навичок і може проводитись за темами дисципліни, що була вивчена в поточному або попередньому семестрі, або за навчальною програмою всієї дисципліни як для перевірки готовності студентів до підсумкового контролю, так і для перевірки залишкових знань студентів і проводиться в останньому семестрі певного рівня навчання.

Ректорський контроль проводиться у формі комплексних контрольних робіт, розроблених науково-педагогічними працівниками кафедри, які викладають відповідні навчальні дисципліни і затверджених на засіданні кафедри, за якою закріплені ці дисципліни. Проведення ректорського контролю може здійснюватися як у формі письмових робіт з дисципліни, так і з допомогою електронного тестування.

Ректорський контроль проводиться відповідно до графіка, розробленого деканатами та інститутом мистецтв.

Результати ректорського контролю обговорюються на засіданнях кафедр та вчених рад факультетів, інституту мистецтв і подаються в Центр якості освіти, який готує загальний звіт, доводить його до відома ректорату і оприлюднює на вебсайті Університету.

2.4.5. *Контроль деканату* здійснюється деканами та його заступниками у вигляді:

- перевірки організації освітнього процесу кафедрами: формування навчального навантаження кафедр, якості розподілу навантаження між викладачами;

- регулярного контролю дотримання розкладу занять викладачами і студентами факультету;

- відвідування занять викладачів деканами факультетів, членами науково-методичних рад факультетів;

- контролю дотримання вимог до документного оформлення результатів поточного та підсумкового контролю;

- регулярних звітів завідувачів кафедр на засіданні вченої ради факультету не менше одного разу за навчальний рік;

- перевірки готовності навчально-методичної документації та номенклатури справ кафедр.

2.4.6. *Атестація здобувачів вищої освіти* здійснюється з метою встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти у формі кваліфікаційного іспиту або захисту дипломної роботи (при здобутті освітнього ступеня бакалавра); кваліфікаційного іспиту та захисту дипломної роботи (при здобутті освітнього ступеня магістра).

Атестація здобувачів вищої освіти проводиться після повного виконання ними навчального плану, відкрито і гласно, за акредитованими спеціальностями, завершується видачею документів державного зразка про присудження відповідного ступеня вищої освіти і присвоєння здобутої кваліфікації.

Для проведення атестації здобувачів вищої освіти першого і другого рівня створюються екзаменаційні комісії (далі – Комісії):

голова Комісії – з числа провідних фахівців галузі, представників державних та недержавних підприємств, установ, висококваліфікованих працівників інститутів Національної академії наук України, інших державних академій (за їхньою згодою), представників інших ВНЗ, представників роботодавців, органів місцевого самоврядування та ін.;

члени Комісії – з числа деканів факультетів, їхніх заступників, завідувачів кафедр, професорів, доцентів, старших викладачів, які мають науковий ступінь, вчене звання, визнаних фахівців із відповідних спеціальностей.

До складу Державної екзаменаційної комісії додатково можуть входити делеговані, відповідно до укладених угод про співпрацю, представники територіальних/галузевих представницьких органів роботодавців.

Строки проведення атестації визначаються навчальними планами підготовки фахівців та графіком освітнього процесу.

2.5. На основі моніторингу результатів навчання та поточної і семестрової успішності студентів, ректорських контрольних робіт з навчальних дисциплін встановлюється результативність навчальної роботи.

2.6. Складником моніторингу якості освіти й оцінювання роботи науково-педагогічних працівників є соціологічні опитування здобувачів вищої освіти, аспірантів, випускників Університету, стейхолдерів, загальну організацію яких забезпечує навчально-методичний відділ – центр якості освіти.

3. Організація, управління та методичний супровід моніторингу

3.1. Особи, які здійснюють моніторинг, несуть персональну відповідальність за достовірність і об'єктивність наданої інформації, за правильність обробки даних моніторингу, їх аналіз, використання та конфіденційність результатів.

3.2. За результатами моніторингу готуються аналітичні звіти, службові записки, інші матеріали, які включають аналітичну інформацію та пропозиції з питань, вирішення яких знаходиться в компетенції ректора Університету, його заступників, керівників структурних підрозділів.

3.3. Моніторинг кількісних та якісних показників кадрового забезпечення освітньої діяльності, моніторинг якості навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності проводиться під час підготовки до проведення акредитації освітніх програм та/або при підготовці до ліцензування спеціальностей.

Керівництво організацією моніторингу покладається на першого проректора та проректора з науково-педагогічної та навчально-методичної роботи. Методичне забезпечення та контроль за проведенням моніторингу покладається на навчально-методичний відділ із залученням фахівців відділу кадрів та відділу з навчальної роботи.

3.4. Моніторинг проводиться у відповідності з чинними Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності та Державними вимогами до акредитації та іншими нормативними вимогами до підготовки фахівців у ВНЗ.

3.5. Для додаткового виявлення реального стану справ та об'єктивності і спостереження, робочою групою може пропонуватись проведення моніторингу оцінювання ступеня задоволення здобувачів вищої освіти з питань якості надання освітніх послуг та вдосконалення освітнього процесу на певному рівні вищої освіти, педагогічної майстерності викладачів, сприйняття студентами новітніх навчальних технологій, нововведень у навчально-методичному забезпеченні за певною спеціальністю або на конкретному факультеті.

3.6. Це Положення поширюється на всі відокремлені структурні підрозділи університету.

3.7. Результати проведення моніторингу заслуховуються на засіданні вченої ради Університету (факультету, інституту мистецтв) та оприлюднюються на офіційному веб-сайті Університету.

4. Прикінцеві положення

4.1. Показники моніторингу можуть змінюватись відповідно до змін нормативно-правової бази освіти України.

4.2. Зміни до Положення вносяться згідно з рішенням вченої ради Університету.

4.3. Положення втрачає чинність після прийняття нової версії Положення рішенням вченої ради Університету.